

T.C.
ADALET BAKANLI I
Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Dairesi Ba kanlı 1

Sayı : E-27239794-045.02-74/629

17.03.2023

Konu : leti im vasıtası ile görü ntü lü görü me
eklinde kurulan ki isel ili ki kararının
yerine getirilmesi

..... CUMHUR YET BA SAVCIL I NA

İlgi : 28.02.2023 tarihli ve B.03.4.CBS.0.40.01.00 B.M. 2023/1490 sayılı yazınız.

Hak sahibi ile mü terek çocukların ilet i m vasıtası ile görü ntü lü görü meleri eklinde çocukla ki isel ili ki kurulmasına ili kin ilamın adli destek ve ma dur hizmetleri mü d ü r l ü ü nce nasıl yerine getirilece ine dair görü talebini içeren ilgi yazı incelendi.

Bilindi i üzere; 30.11.2021 tarihli ve 31675 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 7343 sayılı cra ve flas Kanunu le Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılması Hakkında Kanunun 39 ila 55 inci maddeleriyle 2004 sayılı cra ve flas Kanunu, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun ve ilgili di er mevzuatta yapılan de i iklikle 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa "Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel li ki Kurulması" ba lı 1 altında çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair i lemlere yönelik düzenlemelerin yer aldı ı Dördüncü Kısım eklenmi , mevcut Dördüncü Kısım Be inci Kısım olarak teselsül ettirilmi tir.

Anılan hükümler ile çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına ili kin yürütülecek i ve i lemlerin belirlenen teslim mekanlarında adli destek ve ma dur hizmetleri mü d ü r l ü k l e r i (ADM), bu mü d ü r l ü k l e r i n bulunmadı ı yerlerde ise Bakanlıkça belirlenen hukuk mahkemeleri yazı i l e r i mü d ü r l ü k l e r i tarafından yerine getirilmesi öngörölmü tür.

Öte yandan, **4721 sayılı Türk Medeni Kanununun;**

"Hâkimin takdir yetkisi" kenar ba lıklı 182 nci maddesinin ilk üç fıkrasında, "(1) Mahkeme bo anma veya ayrılı a karar verirken, olanak buldukça ana ve babayı dinledikten ve çocuk vesayet altında ise vasinin ve vesayet makamının dü ünçesini aldıktan sonra, ana ve babanın haklarını ve çocuk ile olan ki isel ili kilerini düzenler.

(2)(Ek ikinci fıkra:24/11/2021-7343/37 md.) Mahkeme, kararında ki isel ili ki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, çocu un menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin de i tirilebilece ini ihtar eder.

(3)Velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen e in çocuk ile ki isel ili kisinin düzenlenmesinde, çocu un özellikle sa lık, e itim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur. Bu e , çocu un bakım ve e itim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır.",

"Kural" kenar ba lıklı 323 üncü maddesinde, "Ana ve babadan her biri, velâyeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocuk ile uygun ki isel ili ki kurulmasını isteme hakkına sahiptir.",

"Sınırları" kenar ba lıklı 324 üncü maddesinde, "(1)Ana ve babadan her biri, di erinin

çocuk ile ki isel ili kisini zedelemekten, çocu un e itilmesi ve yeti tirilmesini engellemekten kaçınmakla yükümlüdür.

(2)Ki isel ili ki sebebiyle çocu un huzuru tehlikeye girer veya ana ve baba bu haklarını birinci fıkrada öngörülen yükümlülüklerine aykırı olarak kullanırlar veya çocuk ile ciddî olarak ilgilenmezler ya da di er önemli sebepler varsa, ki isel ili ki kurma hakkı reddedilebilir veya kendilerinden alınabilir.

(3)(Ek üçüncü fıkra:24/11/2021-7343/38 md.) Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, ki isel ili ki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocu un menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet de i tirilebilir. Bu husus ki isel ili ki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.",

"Üçüncü ki iler ile" kenar ba lıklı 325 inci maddesinde, "(1) Ola anüstü hâller mevcutsa, çocu un menfaatine uygun dü tü ü ölçüde çocuk ile ki isel ili ki kurulmasını isteme hakkı di er ki ilere, özellikle hısımlarına da tanınabilir.

(2)Ana ve baba için öngörülen sınırlamalar üçüncü ki iler için kıyas yoluyla uygulanır.",

"Yetki" kenar ba lıklı 326 ncı maddesinde, "(1)Ki isel ili ki kurulmasıyla ilgili bütün düzenlemelerde çocu un oturdu u yer mahkemesi de yetkilidir.

(2)Bo anmaya ve evlilik birli inin korunmasına ili kin yetki kuralları saklıdır.

(3)Çocuk ile ki isel ili kiye yönelik bir düzenleme yapılmıncaya kadar, velâyet hakkına sahip veya çocuk kendisine bırakılmı ki inin rızası dı ında ki isel ili ki kurulamaz.",

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun;

"Görevli ve yetkili birim" kenar ba lıklı 41/A maddesinde, "(1) Çocuk teslimi veya çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocu un üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığı nca kurulan adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalı macı Adalet Bakanlığı ı tarafından görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığı nca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı i leri müdürlü ü tarafından yerine getirilir.

(4) lam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocu un yerle im yeri müdürlü ü yetkilidir.

(5) lam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalı macı, çocuk geli imci ve rehber ö retmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadı ı yerlerde ise ö retmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) lam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlü ün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kurulu larında görevli, be inci fıkrada belirtilen uzmanların yer aldı ı bir görevli listesi olu turulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması hâlinde ö retmenler de listeye dâhil edilir. Bu listede yer alan uzman ve ö retmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.",

"Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi" kenar ba lıklı 41/C maddesinde, "(1) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmedi i takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlü e ba vurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü ileti im vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocu un müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldı ını veya yükümlüyle irtibat kurulamadı ını tutana a ba lar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocu u getirmeyece ini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair bir teslim emri gönderir. Emir, 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre yükümlüye tebli edilir. Bu emirde a a ıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatini belirtmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocu u emirde belirtilen yere getirmek zorunda oldu u.

b) Çocu u emirde belirtilen yere getirmesine engel te kil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlü e bildirimde bulunarak çocu un müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerekti i.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebli inden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülü ünün devam edece i, bunun için yeniden emir çıkarılmayaca ı.

d) Emrin gere inin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılaca ı.

e) Yerle im yeri veya ileti im bilgilerinin de i mesi hâlinde yeni adres veya ileti im bilgilerinin müdürlü e derhâl bildirilmesi gerekti i.

f) Müdürlükçe yapılan i ve i lemlere kar ı, ö renme veya tebli tarihinden itibaren bir hafta içinde, i lemi yapan müdürlü ün bulundu u yer aile mahkemesine ikâyette bulunulabilece i.

(4) Müdürlü ün belirledi i yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocu u, belirlenen yere getirmek zorunda oldu u, çocu u getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılaca ı, hakkında suç duyurusunda bulunulaca ı hususu tutana a ba lanarak tebli edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Ki isel ili ki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocu un yükümlüye veya yükümlünün belirledi i ki iye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlü ün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlü ü tarafından çocu un geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocu un müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerekti inde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebli inden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocu u teslim almaya gelece ini müdürlü e yazılı olarak, elektronik ortamda veya ba vuru a masında beyan etti i ileti im kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadı ı veya gelemeyece ini bildirdi i hâllerde bu husus ve çocu u emirde belirtilen yere getirme zorunlulu u bulunmadı ı yükümlüye bildirilir. Tüm bu i lemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair i lemlerin çocu un üstün yararını koruyacak ekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlü ün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danı manlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danı manlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdi ini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamı sa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız oldu unu süresi içinde ikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocu un yerle im yerinin de i mesi hâlinde dosya resen ilgili yer müdürlü üne gönderilir ve ilgili müdürlük i lemlere kaldı ı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirilece i yeni yeri yükümlüye tebli eder. Teslim yeri de iikli i hak sahibine her türlü ileti im vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Kar ı iddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da ba ka bir tedbire karar verilmesi hâlinde, teslim i lemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebli inden sonraki dönemde, teslim saatinden en az

kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebli edilir.

(13) Teslim emrinin tebli inden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gere ini usulüne uygun bir eilde yerine getirir ve müteakip dönemde de ki isel ili ki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edece ini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın i lemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebli edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmese hak sahibinin talebiyle yükümlüye do rudan teslim emri tebli edilir.”,

"Teslim mekânları" kenar ba lıklı 41/D maddesinin birinci fıkrasında, "(Ek:24/11/2021-7343/42 md.)(1) Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin i lemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.",

"Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet" kenar ba lıklı 41/F maddesinin ikinci fıkrasında, "(Ek:24/11/2021-7343/44 md.) "(2) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gere inin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak ikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.",

04.08.2022 tarihli ve 31913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel li ki Kurulmasına li kin lam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmeli in;

"Tanımlar" ba lıklı 4 üncü maddesinde, "(1) Bu Yönetmelikte geçen;

...

g) Ki isel ili ki: lam veya tedbir kararına istinaden velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da di er ki ilerle çocukla sınırlı bir süre görüşmesi veya birlikte kalması sürecini,

...

k) Teslim mekânı: Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirildi i çocuk dostu olarak düzenlenen ortamları",

"Teslim mekânları" kenar ba lıklı 20 nci maddesinin birinci fıkrasında, "(1) Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin i lemler müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.",

" lam veya tedbir kararlarının yerine getirilme süreci" kenar ba lıklı 32 nci maddesinde, "(1) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmedi i takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlü e ba vurabilir. Ba vuru esnasında ki isel ili ki kurulmasına ili kin ilam veya tedbir kararının müdürlü e ibrazı zorunludur.

(2) Ba vuru esnasında hak sahibi, müdürlük tarafından kendisi ile hangi ileti im vasıtasıyla irtibat kurulabilece ini müdürlü e bildirir, bu husus tutanak altına alınır.

(3) Braz edilen ilam veya tedbir kararının müdürlükçe teyidi yapıldıktan sonra müdürlük tarafından her türlü ileti im vasıtası ile yükümlüyle irtibata geçilerek taraflar ve çocuk arasında düzenli eilde ki isel ili ki kurularak sürdürülmesinin önemi ile çocu un sa lıklı geli imi üzerindeki olumlu etkisine ili kin bilgilendirme yapılır.

(4) lam veya tedbir kararında belirlenen gün ve saatte veya belirtilmemi se müdürlük tarafından

(5) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocu u getirmeyece ini beyan ederse yahut yükümlü çocu u belirlenen yere getirmezse müdürlükçe derhâl yükümlüye, çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair bir teslim emri tebli edilir.

(6) Hak sahibi veya yükümlünün ceza infaz kurumunda hükümlü veya tutuklu olarak bulunması hâlinde i lemler ceza infaz kurumu aracılı ı ile gerçekleştirilir.

(7) Hak sahibinin ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocu un yerle im yeri dı ndaki bir müdürlü e ba vurması hâlinde bu müdürlük tarafından ba vuruya esas olan ilam veya tedbir kararının ibrazı istenir. Hak sahibinin adres ve ileti im bilgileri ile bilinmesi hâlinde yükümlünün en son adres ve ileti im bilgilerinin bildirilmesi istenerek bu husus tutanak altına alınır. Braz edilen ilam veya tedbir kararı ile tutulan tutanak dosyaya eklenir ve çocu un yerle im yeri müdürlü üne derhâl gönderilir.",

"Teslim emrinde yer alması gereken hususlar" kenar ba lıklı 33 üncü maddesinde, "(1) Yükümlüye gönderilen teslim emrinde yer alacak hususlar unlardır:

a) lam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocu u emirde belirtilen yere getirmek zorunda oldu u.

b) Çocu u emirde belirtilen yere getirmesine engel te kil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlü e bildirimde bulunarak çocu un müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerekti i.

c) lam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebli inden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülü ünün devam edece i, bunun için yeniden emir çıkarılmayaca ı.

ç) Emrin gere inin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsi ile cezalandırılaca ı.

d) Yerle im yeri veya ileti im bilgilerinin de i mesi hâlinde yeni adres veya ileti im bilgilerinin müdürlü e derhâl bildirilmesi gerekti i.

e) Müdürlükçe yapılan i ve i lemlere kar ı, ö renme veya tebli tarihinden itibaren bir hafta içinde, i lemi yapan müdürlü ün bulundu u yer aile mahkemesine ikâyette bulunulabilece i.",

" lam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet" kenar ba lıklı 50 nci maddenin ikinci fıkrasında, "(2) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin teslim emrine aykırı hareket edenlerle emrin gere inin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak ikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.",

"Çocu un teslim edilmesi" kenar ba lıklı 34 üncü maddesinde, "(1) Müdürlü ün belirledi i yere getirilen çocuk, hak sahibine teslim edilir.

(2) Mahkemece ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararı verildikten sonra hak sahibinin hükümlü veya tutuklu olarak ceza infaz kurumuna girmiş olması durumunda, mahkeme tarafından bu hususta verilen karar üzerine ki isel ili kinin ceza infaz kurumunda gerçekleştirilebilmesi için çocuk mahkeme kararında belirtilen ki iye teslim edilir.

(3) Hak sahibine, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocu u belirlenen yere getirmek zorunda oldu u, çocu u getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılaca ı, hakkında suç duyurusunda bulunulaca ı hususu tutana a ba lanarak tebli edilir.

(4) Çocuk, hak sahibi tarafından, müdürlükçe belirlenen yere getirilmezse, hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir."

Hükümleri yer almaktadır.

rızayla yerine getirilmesi esas olup yükümlü tarafından rızayla yerine getirilmediği takdirde hak sahibinin, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabileceği, bu başvurular üzerine müdürlüğün, yukarıda ifade edilen ilgili mevzuat hükümlerinde belirtilen usule göre yükümlü tarafından teslim mekanına getirilen çocuğu hak sahibine teslim edeceği görülmektedir.

Ayrıca, ki isel ili ki kararları süreklilik arz edecek şekilde kesin hüküm niteliği taşımayan, çocukların üstün yararlarına, deyimlenen durum ve koşullara göre verilebilen kararlardandır. Ancak, ki isel ili ki kararları çocuğun üstün yararına uygun, çocuğun huzurunu tehlikeye sokmayan, açık, infaz sırasında kuşku ve duraksama uyandırmayacak şekilde olmalıdır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 4 üncü maddesinin (b) bendi uyarınca; çocukla anne ve baba arasında ki isel ili ki kurulması kararı verilirken, göz önünde tutulması gereken temel ilke çocuğun "üstün yararı"dır. Çocuğun üstün yararı belirlenirken; onun bedensel, ruhsal, ahlâki ve toplumsal gelişiminin sağlanması amacının gözetilmesi gereklidir. Ana ve babanın yararları, ahlâki değer yargıları, sosyal konumları gibi durumlar çocuğun üstün yararını etkilemediği ölçüde göz önünde tutulur. Velâyet ve ki isel ili ki düzenlemesi kamu düzenine ilişkin olup kendiliğinden aralıktır. Çocuk ile ki isel ili ki kurulmasına ilişkin kararda ki isel ili kinin başlangıç ve bitiş saatlerinin ve yerinin duraksamaya yer vermeyecek şekilde açıklanması gerekmektedir.

Görüldüğü üzere, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda ki isel ili kinin içeriğinden ve eklenden anlaşılması gerektiği yasal olarak tanımlanmayıp, ki isel ili ki düzenlenirken belirli ilkelerin göz önünde bulundurulmasının altı çizilmiştir. Teknolojinin imkanlarından yararlanmak suretiyle tarafların ortak iradesi ile çocuk ve velayeti elinde bulundurmayan taraf arasında görüntülü arama yapılabilen iletişim vasıtası ile görüşme yapılabilmesi her zaman mümkün ise de; 5395 sayılı Kanunda ve Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel İli Ki Kurulmasına İlişkin İlam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmelikte anılan şekilde tesis edilen ki isel ili kinin müdürlükçe teslim mekanlarında yerine getirileceğine ve bunun usulüne dair açık bir düzenleme olmadığı anlaşılmaktadır.

Nitekim, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 12.07.2017 tarihli, 2017/3598 E. ve 2017/9005 K. sayılı kararında özetle; "... mahkemece çocukla anne arasında kurulan ki isel ili kinin kapsamına, 'Çocuğun hangi ebeveynde olursa olsun her türlü iletişim vasıtası ile çocuk ile 16:00 ile 19:00 arasında arama ve iletişime geçme hakkının bulunması' da dahil edilmiştir. Kendisine ki isel ili ki hakkı tanınan annenin veya velayet kendisinde bulunan babanın, diğer tarafın çocukla telefon görüşmesi yapmasına ve sair iletişim vasıtaları ile iletişime engel çıkardığına ilişkin bir delil bulunmadığına göre, böyle bir düzenlemeye ihtiyaç yoktur. Öte yandan kendisine ki isel ili ki hakkı tanınan annedir. Baba, doğrudan ki isel ili ki günlerinde çocuğu bu ilkiyi sağlamak üzere hazır olması durumunda başka bir yükümlülük altına sokulamaz. Kendisine ki isel ili ki hakkı tanınan anne, telefonla veya benzer vasıta ve yolla çocuğu ile iletişim kurmak istiyorsa, bunu yapma imkanına sahiptir. Babanın böyle bir yükümlülük altına sokulması doğrudan olmayıp, bu yöndeki düzenlemeye uyulup uyulmadığının takip ve infazı da mümkün görünmemektedir. Bu husus nazara alınmadan telefonla görüşmenin ki isel ili kinin kapsamına dahil edilmesi doğrudan olmayıp, bozmayı gerektirmiştir." şeklinde karar verilmiştir.

Diğer yandan, çocukla ki isel ili ki kurulması ile ilgili, yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut yükümlünün çocuğu belirlenen yere getireceğini beyan etmesine rağmen çocuğu getirmemesi hallerinde müdürlükçe derhâl yükümlüye,

Sayı: E-27239794-045.02

çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair teslim emri tebliğ edilmektedir. Bu durumlardan herhangi birinde, yükümlüye teslim emrinin tebliğine rağmen emrin gereğini yerine getirmese, bir ay içinde yapılacak ikâyet üzerine yükümlünün üç gün ile on gün arasında disiplin hapsiyle cezalandırılması yoluna gidilmesi gerekmektedir. Ancak, hak sahibi ile müterek çocuğunun iletişim vasıtası ile görüntülü görüşme imkânı sağlanmadıkça, ki isel ili kinin kurulması mümkün değildir. Bu nedenle, ki isel ili kinin kurulması için, hak sahibinin, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabileceği, bu başvurular üzerine müdürlüğün, yukarıda ifade edilen ilgili mevzuat hükümlerinde belirtilen usule göre yükümlü tarafından teslim mekanına getirilen çocuğu hak sahibine teslim edeceği görülmektedir.

yükümlünün söz konusu disiplin hapsiyle cezalandırılması da olanak dâhilinde de değildir. Bu sebeple yükümlünün teslim emrine muhalefet etmesi halinde disiplin cezası müeyyidesi uygulanamayan söz konusu nitelikteki disiplin hapsi tesisine dair bir ilamın, bu yönü itibarıyla de yerine getirilmesi hukuken mümkün değildir.

Bu itibarla;

5395 sayılı Kanunda ve Çocuk Teslimi ve Çocukla Disiplinli Kurulmasına İlişkin İlam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmelikte görülmüş aramalar yapılarak çocuk ile hak sahibi arasında kurulan disiplin hapsinin müdürlüklerce yerine getirileceğine dair açık bir hüküm ve usul öngörülmemesi ve teslim emrine muhalefet edilmesi halinde disiplin cezası müeyyidesi tatbik edilme olanağı bulunmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde iletim vasıtasıyla görülmüş ekinde çocukla disiplinli kurulmasına dair ilam ve tedbir kararları her ne kadar yükümlü tarafından rızası ile yerine getirilebilir ise de rıza ile yerine getirilmeyen bu tür ilam ve tedbir kararlarının adli destek ve maddi hizmetleri müdürlüklerince yerine getirilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Meral GÖKKAYA
Hâkim
Bakan a.
Bakan